

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโซ่อุปทานสำหรับแผ่นยางพาราดิบไม่เรียบ : กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส

A Risk Analysis of Supply Chain Ribbed Unsmoked Natural Rubber Sheet :

Case Study of the Province of Narathiwat

อาเฟนดี ทำสอน¹ และระพี กาญจนะ²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานยางพารา โดยทั่วไปแล้วความเสี่ยงจะประกอบด้วยความเสี่ยงภายในและความเสี่ยงภายนอกอันได้แก่ผลกระทบจาก ภาวะเศรษฐกิจ ภัยพิบัติธรรมชาติ รวมทั้งภัยก่อการร้าย หรือแม้แต่ความเสี่ยงจากการผลิต งานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามและสัมภาษณ์เกษตรกรจังหวัดนราธิวาส จำนวน 100 คน ผู้เชี่ยวชาญในธุรกิจยางพารา โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS และการจัดระดับประเภทความเสี่ยงทำการคำนวณจากค่าโอกาสของการเกิดความเสี่ยงและระดับความรุนแรงจากปัจจัยผลการวิจัยพบว่าประเภทของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานยางพาราแผ่นดิบส่งผลกระทบต่อผลกระทบนหรือมูลค่าความเสียหายต่อการดำเนินงานที่มีความสำคัญอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ ความไม่แน่นอนของราคายางในอนาคต สภาวะความต้องการของเศรษฐกิจโลกอนาคต และเสถียรภาพทางการเมือง

คำสำคัญ: การจัดการความเสี่ยง,โซ่อุปทาน, ยางพารา, การประเมินความเสี่ยง

Abstract

The objectives of this research are to identify the type of risks that occur in the rubber supply chain that consist of economic risk, natural disastrous and terrorist risk or even the risk of production .Questionnaire method is used to gathering agricultural workers. The sample size is one hundred workers who crop rubber in Narathiwat province and rubber specialist. Then data from questionnaire were analyst by SPSS program and the hazard level of risks was calculated and ranked by multiplying each rate of occurrence by the impact of the event The result shown that top three priority risks are uncertainty of rubber value in the future, global economic demand in the future, and political stability.

Keywords: Design of Experiment, Municipal solid waste incinerator

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

²อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1. บทนำ

ปัจจุบัน (พ.ศ.2555) ประเทศไทยยังคงรองความ เป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกยางธรรมชาติมากที่สุดของโลก ด้วยปริมาณการผลิต 3.57 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.48 ของปริมาณการผลิตยางธรรมชาติของโลก ซึ่งมีปริมาณ 10.66 ล้านตัน ส่งออก 2.95 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.42 ของปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของโลก ที่มีปริมาณ 8.10 ล้านตัน มีพื้นที่ปลูกยาง 18.76 ล้านไร่ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกรวมภาคกลาง และภาคเหนือ ตามลำดับ การส่งออกยางธรรมชาติของไทยส่งออกในรูปแบบของวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ยาง ไม้ยางพาราแปรรูป และผลิตภัณฑ์ไม้ คิดเป็นมูลค่า 678,942 ล้านบาท สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง ตลอดจนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมากมาย ยางพาราจึงมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยางไทยกว่า 4 ล้านครอบครัว ซึ่งเป็นเกษตรกรรายย่อยมากกว่า 6 ล้านคน และเป็นสวนยางขนาดเล็กถึงร้อยละ 95 ของสวนยางทั้งประเทศ [1] ดังนั้นการบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) อาจจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการของโซ่อุปทาน

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานยางพารา ซึ่งงานวิจัยนี้จะมุ่งเน้นไปที่จังหวัดนราธิวาส โดยทั่วไปแล้วความเสี่ยงจะประกอบด้วยความเสี่ยงภายในและความเสี่ยงภายนอก อันได้แก่ผลกระทบจาก ภาวะเศรษฐกิจ ภัยพิบัติธรรมชาติ รวมทั้งภัยก่อการร้าย หรือแม้แต่ความเสี่ยงจากการผลิตและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพื่อจัดเตรียมแผนรองรับกับความเสี่ยงและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน ให้ผลผลิตมีคุณภาพที่ได้ตามกำหนดมาตรฐาน และเป็นการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกร และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2. ทฤษฎีและงานที่เกี่ยวข้อง

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย ความสูญเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร [2]

การบริหารความเสี่ยง คือ แผนการและกระบวนการกำหนดกลยุทธ์และดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการระบุเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง และประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคลหรือองค์กร รวมทั้งเป็นการเลือกวิธีบริหารความเสี่ยง และนำวิธีที่เลือกได้ไปปฏิบัติเพื่อลดและจัดการความเสี่ยงให้หมดไป หรือช่วยบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่บุคคลหรือองค์กรสามารถยอมรับได้ [3]

ขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยงสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนที่สำคัญดังนี้ (1) การจำแนกความเสี่ยง (Risk identification) (2) ประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) และ (3) การควบคุมความเสี่ยง (Risk control) [4] ขั้นตอนที่ 1 การจำแนกความเสี่ยง (Identify Risks) คือการค้นหามีความเสี่ยงใดบ้างที่จะส่งผลในแง่ลบต่อองค์กร แหล่งที่มาของความเสี่ยงแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ความเสี่ยงที่มาจากปัจจัยภายนอก (Externally-driven) เช่น การเมือง สภาวะเศรษฐกิจ ความเสี่ยงที่มาจากปัจจัยภายใน (Internally-driven) เช่น การปฏิบัติงานของเกษตรกร [5]

นอกจากนี้จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกประเภทความเสี่ยงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวอย่างประเภทความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการสังเคราะห์บทความและงานวิจัยในการออกแบบสอบถามภายในหน่วยงาน

ประเภทของความเสี่ยง	งานวิจัย / บทความที่เกี่ยวข้อง				
	Olson and Wu (2010)	Pujawan and Geraldin (2007)	Kersten al (2007)	สกลย (2553)	Tunel and Alpaand (2010)
1. ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อม		✓			✓
2. ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์				✓	
3. ความเสี่ยงด้านการแข่งขัน	✓				
4. ความเสี่ยงด้านการตลาด	✓				
5. ความเสี่ยงด้านการผลิต	✓		✓		✓
6. ความเสี่ยงด้านการขนส่ง		✓			

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการนำปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้ มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ ดังตารางที่ 2 และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง ดังตารางที่ 3 เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง ภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัดผลลัพธ์ที่ได้จะบอกถึงระดับความเสี่ยงว่าอยู่ที่ระดับใด

ตารางที่ 2 ระดับคะแนนโอกาสในการเกิดความเสี่ยง (Likelihood Ranking) [5] [6]

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
1	ต่ำมาก/น้อยมาก	อาจเกิดขึ้นได้ทุก 1-3 ปี
2	ต่ำ/น้อย	อาจเกิดขึ้นได้ทุก 6 เดือน - 1 ปี
3	ปานกลาง	อาจเกิดขึ้นได้ทุก 6 เดือน
4	สูง/บ่อย	อาจเกิดขึ้นได้ทุก 3 เดือน
5	สูงมาก/บ่อยครั้ง	อาจเกิดขึ้นได้ทุก 1 เดือนครั้งหรือมากกว่า

ตารางที่ 3 ระดับคะแนนความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้น (Consequences Ranking) [5]

ระดับ	รุนแรง	คำอธิบาย
1	น้อยมาก	ทรัพย์สินเสียหายน้อยกว่า 1,000 บาท
2	น้อย	ทรัพย์สินเสียหายน้อยกว่า 10,000 บาท
3	ปานกลาง	ทรัพย์สินเสียหายน้อยกว่า 100,000 บาท
4	มาก	ทรัพย์สินเสียหายน้อยกว่า 1,000,000 บาท
5	มากที่สุด	ทรัพย์สินเสียหายมากกว่า 1,000,000 บาท

หลังจากที่ได้วิเคราะห์คะแนนของโอกาสในการเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะนำคะแนนทั้งสองมาคูณกัน เพื่อให้ได้ออกมาเป็นค่าคะแนนความเสี่ยงของความเสี่ยงนั้นๆ ซึ่งบ่งชี้ถึงระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) ที่แสดงถึงสถานะของความเสี่ยงที่ได้จากประเมินโอกาสและความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ คือ

E – Extreme Risk (ระดับคะแนน 16-25) เป็นความเสี่ยงที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน ทันที

H – High Risk (ระดับคะแนน 10-15) เป็นความเสี่ยงที่ต้องได้รับการใส่ใจ และทำการแก้ไขอย่างมาก

M – Medium Risk (ระดับคะแนน 4-9) เป็นความเสี่ยงที่อาจจะทำแผนจัดการไว้ ไม่ต้องแก้ไขในทันที

L – Low Risk (ระดับคะแนน 1-3) ส่วนมากเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ [5] [6]

		ระดับความรุนแรง (Consequences)				
		น้อยมาก (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	สูง (4)	สูงมาก (5)
		M	H	H	E	E
โอกาสในการเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	สูงมาก (5)	5	10	15	20	25
	สูง (4)	4	8	12	16	20
	กลาง (3)	3	6	9	12	15
	น้อย (2)	2	4	6	8	10
	น้อยมาก (1)	1	2	3	4	5

รูปที่ 1 ตารางระดับความเสี่ยง (Risk matrix) [5]

ขั้นตอนที่ 3 ควบคุมความเสี่ยง (Risk control) หลังจากที่ได้ประเมินค่าความเสี่ยงแล้วจะต้องตัดสินใจหาแนวทางเพื่อลดระดับโอกาสในการเกิดความเสี่ยง และลดผลกระทบของเหตุการณ์ให้อยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 รวบรวมข้อมูลและศึกษาผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารห่วงโซ่อุปทาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในห่วงโซ่อุปทาน

3.2 จำแนกประเภทของปัจจัยเสี่ยงที่สามารถเกิดขึ้นได้ในอุตสาหกรรมการผลิตจำนวน 25 ประเภท ความเสี่ยง (โดยอ้างอิงจากตารางที่ 1)

3.3 ออกแบบและสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับประเภทของความเสี่ยง โอกาสและระดับความรุนแรงในการเกิดความเสี่ยง โดยการระบุ ค่าคะแนนของปัจจัยจาก 5(สูงมาก) , 4(สูง) , 3(ปานกลาง) , 2(น้อย) , 1(น้อยมาก)

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.5 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรโดยตรง

3.6 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

3.7 นำผลการประเมินความเสี่ยงที่ได้มาจัดลำดับปัจจัยที่มีโอกาสพบมากที่สุด และเกิดผลกระทบสูงสุดต่อโซ่อุปทานอย่างไร้พาร

4. ผลการวิจัย

จากการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกร จำนวน 100 คน ในจังหวัดนครราชสีมา ทำการสำรวจระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2556 ถึงเดือนมกราคม 2557 ได้รับแบบสอบถามโดยตรงจากเกษตรกร การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS ผลการวิเคราะห์ เป็นดังนี้

4.1 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยคำนวณค่าความเชื่อมั่นจากโปรแกรม SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้

- ข้อมูลปัจจัยเกิดความเสี่ยง Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.866

จะเห็นได้ว่าค่า Cronbach's Alpha มีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งถือได้ว่าข้อมูลมีความน่าเชื่อถือสำหรับการวิเคราะห์

4.2 ผลการจำแนกประเภทของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาจากคะแนนของโอกาสในการเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้น นำคะแนนทั้งสองมาคูณกัน ผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนปัจจัยความเสี่ยงแต่ละประเภท

	ปัจจัยความเสี่ยง	คะแนน ความเสี่ยง
F1	ภัยธรรมชาติ	4.13
F2	ภัยก่อการร้าย	7.31
F3	ศัตรูพืชและโรคพืช	2.22
F4	การกำหนดนโยบายของภาครัฐ	3.91
F5	เสถียรภาพทางการเมือง	10.14
F6	สถานะความต้องการของเศรษฐกิจโลก	12.70
	เกษตรกรขาดความชำนาญในการกรีดยาง	1.08
F7	ยาง	
F8	ขั้นตอนการเก็บรวบรวมน้ำยาง	1.23
F9	ขั้นตอนการกรองน้ำยางด้วยตะแกรง	1.13
F10	ขั้นตอนการการเคี่ยวน้ำกรด	1.28
F11	ขั้นตอนการกวาดฟองอากาศ	1.11
F12	ขั้นตอนการรีดแผ่นยาง	1.14
F13	ระยะเวลาในการผึ่งแผ่นยาง	2.89
F14	ต้นทุนในการผลิต	8.20
F15	ค่าแรงเกษตรกร	5.05
F16	ผลผลิตต่อคุณภาพ	9.03
F17	การขายของพื้นที่เพาะปลูก	5.80
F18	การแข่งขันของสมาชิกสหกรณ์	4.84
F19	การแข่งขันของพ่อค้าคนกลาง	6.02
F20	ความไม่แน่นอนของราคายางในอนาคต	13.14
F21	กลุ่มตลาดเดิม	3.72
	บุคลากรขาดความรู้และความชำนาญ	5.08
F22	ในการตลาด	
F23	การขนส่งลำช้า	1.05
F24	พนักงานขาดความชำนาญเส้นทาง	1.03
F25	เส้นทางชำรุดถนนขรุขระ	1.20

จากผลการจำแนกประเภทของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากตารางที่ 4 เมื่อนำมาเรียงลำดับคะแนนที่เกิดขึ้นจากมากไปหาน้อยจะเห็นได้ว่าปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากมุมมองเกษตรกร 5 อันดับแรกคือ (F20, F6, F5, F16, และ F14) แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คะแนนความเสี่ยงแต่ละประเภท

	ปัจจัยความเสี่ยง	คะแนน ความเสี่ยง
F20	ความไม่แน่นอนของราคายางในอนาคต	13.14
F6	สถานะความต้องการของเศรษฐกิจโลก	12.70
F5	เสถียรภาพทางการเมือง	10.14
F16	ผลผลิตต่อคุณภาพ	9.03
F14	ต้นทุนในการผลิต	8.20
F2	ภัยก่อการร้าย	7.31
F19	การแข่งขันของพ่อค้าคนกลาง	6.02
F17	การขายของพื้นที่เพาะปลูก	5.80
	บุคลากรขาดความรู้และความชำนาญใน	5.08
F22	การตลาด	
F15	ค่าแรงเกษตรกร	5.05

4.3 นำค่าโอกาสในการเกิดความเสี่ยงและระดับความรุนแรงจากปัจจัยข้างต้นมาหาค่าเฉลี่ยแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาหาผลคูณจะทราบถึงระดับความเสี่ยงของแต่ละประเภท ซึ่งสามารถจัดและจำแนกประเภทความเสี่ยงตามระดับความรุนแรง ได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ตารางระดับความเสี่ยง (Risk matrix) จากมุมมองเกษตรกร

		ระดับความรุนแรง (Consequences)				
		น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
โอกาสในการเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	สูงมาก					
	สูง			F20 F6, F5		
	ปานกลาง		F19	F16, F14, F2		
	น้อย		F18, F1, F4, F21	F17, F22, F15		
	น้อยมาก	F10, F8, F2, 5, F12, F9, F 11, F7, F23, F24	F13, F3			

จากตารางที่ 6 ผลจากการจำแนกกลุ่มประเภทของปัจจัยเสี่ยงจะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มองว่าปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่อยู่ในระดับความรุนแรงและมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในระดับปานกลางถึงน้อยมาก ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีที่บ่งบอกให้ทราบว่าภาระงานตลอดห่วงโซ่อุปทานของยางพาราแผ่นดินนั้น แม้ว่าจะมีปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้น แต่ปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นส่งผลกระทบต่อภาระงานน้อย หรืออยู่ภายใต้การควบคุม อย่างไรก็ตามจากการจำแนกกลุ่มของปัจจัยเสี่ยงสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 ปัจจัยเสี่ยงระดับสูง (H – High Risk) เป็นความเสี่ยงที่ต้องได้รับการใส่ใจ และทำการแก้ไขอย่างมาก คือกลุ่มปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในพื้นที่สีเหลือง และปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มนี้ที่เกษตรกรให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ ก็คือปัจจัยเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของราคายางในอนาคต (F20) ปัจจัยเสี่ยงจากสภาวะความต้องการของเศรษฐกิจโลก (F16) และความเสี่ยงจากเสถียรภาพทางการเมือง (F5) ซึ่งจะเห็นว่าปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวเนื่องกับปัจจัยภายนอก ดังนั้นผลการศึกษาในครั้งนี้

นี้มีส่วนช่วยบ่งชี้ให้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องด้านยุทธศาสตร์ตระหนักถึงความเสี่ยงต่อเกษตรกร

กลุ่มที่ 2 ปัจจัยเสี่ยงระดับปานกลาง (M – Medium Risk) เป็นความเสี่ยงที่ควรจะทำแผนจัดการไว้ ไม่ต้องแก้ไขในทันที คือกลุ่มปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในพื้นที่สีเขียว และปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มนี้ก็คือปัจจัยเสี่ยงจากผลผลิตด้อยคุณภาพ (F16) ความเสี่ยงจากต้นทุนในการผลิต (F14) และปัจจัยเสี่ยงจากภัยก่อการร้าย (F2) เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 อีกประเภทความเสี่ยงคือความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้จัดอยู่ในกลุ่มความเสี่ยงระดับต่ำ (L – Low Risk) คือกลุ่มปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในพื้นที่สีฟ้าได้แก่ ความเสี่ยงจากระยะเวลาในการฝั่งแผ่นยาง (F13) ศัตรูพืชและโรคพืช (F3), และขั้นตอนการการเติมน้ำกรด (F10) เป็นต้น

จากผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mark and Heather ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงในห่วงโซ่อุปทาน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นใน 3 ลำดับแรกจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยเสี่ยงในด้านผู้ส่งมอบ ยุทธศาสตร์ และภัยธรรมชาติตามลำดับ [7]

5. สรุป

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงความเสี่ยงด้านต่างๆ ของโซ่อุปทานยางพารา โดยได้ทำการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามและสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 100 คน และผู้เชี่ยวชาญในธุรกิจยางพารา โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS และการจัดระดับประเภทความเสี่ยงทำการคำนวณจากค่าโอกาสของการเกิดความเสี่ยงและระดับความรุนแรงจากปัจจัย ผลการวิจัยพบว่าประเภทของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานยางพาราแผ่นดิน ส่งผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหายต่อการดำเนินงานที่มีความสำคัญอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ ความไม่แน่นอนของราคายางในอนาคต สภาวะความต้องการของเศรษฐกิจโลกอนาคต และเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งสามารถทำให้เกิดความเสี่ยงในโซ่อุปทานยางพาราสามารถนำมาเป็นแนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ความเสี่ยงและรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

1. นำแนวทางการจัดการความเสี่ยงกับการบริหารการจัดการความเสี่ยงของโซ่อุปทานยางพาราแผ่นดิน เพื่อลดและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อโซ่อุปทาน โดยพิจารณาจากปัจจัยความเสี่ยงของแต่ละประเภทตามสภาพความเป็นจริง

2. สามารถนำวิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ความเสี่ยงไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมเกษตรต่างๆ ที่มีสภาพปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงคล้ายคลึงกับความเสี่ยงของโซ่อุปทานยางพาราแผ่นดิน

3. การพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงจำเป็นต้องเริ่มจากความเข้าใจวัตถุประสงค์และตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายภายในองค์กรในการดำเนินงานและหน้าที่การรับผิดชอบต่างๆ ในการร่วมกันบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กร

6. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ ด้วยการได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเกษตรกร ในการทำแบบสอบถาม บิดา มารดา และคณะพี่ ภาณุชนะ ที่ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลสนับสนุนในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ข้อมูลวิชาการยางพารา .2555 [ออนไลน์] <http://www.rubberthai.com/book/file/110.pdf> เข้าถึงได้จาก [สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2556]
- [2] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, คู่มือการบริหารความเสี่ยง, www.lpc.rmutl.ac.th/plan/data/published/content.doc, 2552
- [3] จิตวิดี ชัยวัฒน์, 2552, การบริหารความเสี่ยงภัยและการประกันภัยในศตวรรษที่ 21, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [4] Liping, L., Jianhua, J., Tijun, F., and Lili Q., 2006. Risk Management in Chemical Industry Supply Chain. IEEE International Conference on Service Operations and Logistics, and Informatics: 415-418
- [5] สุพรรณิการ์ ธรรมนิทัศน์ และ ดำรง ทวีแสงสกุลไทย, 2550 การพัฒนาการบริหารความเสี่ยงสำหรับอุตสาหกรรมการผลิต, การประชุมวิชาการข่างานวิศวกรรมอุตสาหกรรม: 930-935.
- [6] Molak, V. 1996 Fundamentals of Risk Analysis and Risk Management USA. CRC Press
- [7] Mark, H. and Heather, K. 2007 Managing Risk in the Supply Chain-A Quantitative Study. AMR Research

